

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΗΣ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΩΝ ΡΥΘΜΙΣΕΩΝ

Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης & Αυτοδιοίκησης

ΚΣΤ' Εκπαιδευτική Σειρά «Αλέξανδρος Σβώλος»

Β' Ειδική Φάση Σπουδών

Τμήμα Εμπορικών & Οικονομικών Υποθέσεων

Επιμέλεια : Δρ. Παναγιώτα Μιχελή

Αθήνα, Απρίλιος 2020

Περιεχόμενα

Εισαγωγικό Σημείωμα	3
Χρήσιμα σημεία	4
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ	5
ΠΡΟΣΘΕΤΑ ΧΡΗΣΙΜΑ ΓΙΑ ΤΗ ΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ	7

Εισαγωγικό Σημείωμα

Δεδομένου ότι το Εργαστήριο είναι παρακολούθημα του μαθήματος “Η Καλή Νομοθέτηση στην Πράξη: Σύνταξη Ρυθμιστικών και Συνοδευτικών Κειμένων” και περιλαμβάνει θεωρητική εισαγωγή και πρακτική άσκηση, δίδεται συμπληρωματικό εκπαιδευτικό υλικό σε συνημμένα αρχεία και με παραπομπή σε ιστοτόπους.

Χρήσιμα σημεία

Καλή Νομοθέτηση είναι η πολιτική διαμόρφωσης αρχών και μέσων για τη βελτίωση της ποιότητας των ρυθμίσεων και των διαδικασιών παραγωγής τους.

Ρυθμιστική διακυβέρνηση είναι ο ρυθμιστικός προγραμματισμός και η τήρηση των αρχών Καλής Νομοθέτησης κατά τη σύνταξη, θέσπιση και εφαρμογή των ρυθμίσεων, καθώς και η λήψη μέτρων πολιτικής για την προώθησή τους.

Αρμόδια υπηρεσία για τον αποτελεσματικό συντονισμό και εφαρμογή της ρυθμιστικής διακυβέρνησης είναι η *Γενική Γραμματεία Νομικών και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων* της Προεδρίας της Κυβέρνησης με την επιφύλαξη ειδικής διάταξης.

- ✓ **Το νέο θεσμικό πλαίσιο για το Επιτελικό Κράτος (ν. 4622/2019, Α' 133)**, καθώς και αιτιολογική έκθεση, ανάλυση αξιολόγηση συνεπειών της ρύθμισης και όλα τα συνοδευτικά έγγραφα του νόμου. Με την παρ. 1 του άρθρου 119 του ν. 4622/2019 καταργείται ο ν. 4048/2012 (Α' 34) «Ρυθμιστική Διακυβέρνηση, Αρχές, Διαδικασίες και Μέσα Καλής Νομοθέτησης». Για την ιστορικότητα, μπορείτε να δείτε τα συνοδευτικά έγγραφα του κατηργηθέντος νόμου 4048/2012 (αιτιολογική έκθεση, ανάλυση αξιολόγησης συνεπειών ρυθμίσεων, έκθεση επί της δημόσιας διαβούλευσης, Έκθεση του Τμήματος Νομοτεχνικής Επεξεργασίας Σχεδίων και Προτάσεων Νόμων της Β' Διεύθυνσης Επιστημονικών Μελετών της Βουλής της Επιστημονικής Επιτροπής της Βουλής, την Έκθεση της Διαρκούς Επιτροπής Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης της Βουλής, καθώς και τα πρακτικά από την συνεδρίαση της Ολομέλειας της 16ης και της 21ης Φεβρουαρίου 2012), τα οποία είναι διαθέσιμα στον διαδικτυακό ιστότοπο της Βουλής των Ελλήνων. **Τα υπογραμμισμένα με υπερσυνδέσεις.**
- ✓ Εγχειρίδιο για τις διαδικασίες διυπουργικού συντονισμού της Ελληνικής Κυβέρνησης.
- ✓ ν. 3861/2010 (Α' 115) «Ενίσχυση της διαφάνειας με την υποχρεωτική ανάρτηση νόμων και πράξεων των κυβερνητικών, διοικητικών και αυτοδιοικητικών οργάνων στο διαδίκτυο «Πρόγραμμα Διαύγεια» και άλλες διατάξεις», όπως έχει κωδικοποιηθεί από το Υπουργείο Διοικητικής Ανασυγκρότησης.

- ✓ Οι διατάξεις των άρθρων 65 έως και 67 του ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ Δ' «ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΗ ΔΙΚΑΙΟΥ» του ν. 4622/2019 (Α' 133).
- ✓ ν. 4635/2019 «Επενδύω στην Ελλάδα και άλλες διατάξεις» (Α' 167)
- ✓ ν. 4679/2020 «Εμπορικά σήματα - ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2015/2436 για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών - μελών περί σημάτων και της Οδηγίας 2004/48/ΕΚ σχετικά με την επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας και άλλες διατάξεις» (Α' 71)

A. Ειδικός κανόνας σύνταξης νομοσχεδίων

Σύμφωνα με το **Άρθρο 59** του **ν. 4622/2019**:

«1. Εξουσιοδοτικές διατάξεις, κατά το μέρος και με τον τρόπο που επιτρέπονται από το ισχύον Σύνταγμα, θεσπίζονται μόνο εάν ο σκοπός της εξουσιοδότησης δεν μπορεί να επιτευχθεί με τη χρήση υφιστάμενων εξουσιοδοτήσεων. Εφόσον το νομοσχέδιο προβλέπει την έκδοση προεδρικών διαταγμάτων ή άλλων κανονιστικών πράξεων μέσα σε αποκλειστική προθεσμία και η Προεδρία της Κυβέρνησης το κρίνει αναγκαίο, δεν εισάγεται στο Υπουργικό Συμβούλιο για συζήτηση, αν δεν συνοδεύεται από τα προσχέδια αυτών των πράξεων και από χρονοδιάγραμμα εφαρμογής.

2. Οι διατάξεις που ρυθμίζουν θέματα που προκύπτουν από τη μεταβολή της νομοθεσίας (μεταβατικές διατάξεις) τίθενται σε αυτοτελές άρθρο. Οι μεταβατικές διατάξεις δεν επιτρέπεται να τίθενται στο ίδιο άρθρο με τις διατάξεις του νομοσχεδίου που έχουν πάγιο χαρακτήρα.

3. Σε περίπτωση νομοθετικής μεταβολής, κατά την οποία αντικαθίστανται, τροποποιούνται, προστίθενται ή παρεμβάλλονται άρθρα, παράγραφοι, λέξεις ή καταργούνται ισχύουσες διατάξεις, αναφέρεται ολόκληρο το άρθρο ή Κεφάλαιο, όπως διαμορφώνεται τελικά.

Επίσης, δεν επιτρέπονται:

(α) η αόριστη παραπομπή σε άλλες διατάξεις, οι οποίες πρέπει να αναφέρονται ρητά και συγκεκριμένα και

(β) οι παρεκκλίσεις από πάγιες ή πρόσφατες διατάξεις χωρίς αποχρώντα λόγο.

4. Σε περίπτωση συνολικής ρύθμισης ενός θέματος, διατυπώνεται το σύνολο των σχετικών διατάξεων και οι καταργούμενες διατάξεις

αναφέρονται ρητά σε αυτοτελές άρθρο, στο τέλος του νομοσχεδίου.
...».

Β. Ανάλυση Συνεπειών Ρύθμισης είναι το έγγραφο στο οποίο αποτυπώνεται η αναγκαιότητα της ρύθμισης, καθώς και το σύνολο των οικονομικών, κοινωνικών και άλλων συνεπειών. Κάθε σχέδιο νόμου, προσθήκη ή τροπολογία, καθώς και κανονιστική απόφαση μείζονος οικονομικής ή κοινωνικής σημασίας συνοδεύεται από Ανάλυση Συνεπειών Ρύθμισης (βλ. άρθρα 57 παρ. 1 περ. δ' και 62 παρ. 1 του ν. 4622/2019).

— Σε κάθε περίπτωση, κατά την ανάλυση των συνεπειών των προτεινόμενων ρυθμίσεων και κατά τη σύνταξη της σχετικής έκθεσης, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι τρεις βασικές πτυχές της βιώσιμης ανάπτυξης (οικονομική, κοινωνική, περιβαλλοντική) όπως αυτές αποτυπώνονται στην Ατζέντα 2030 για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη και τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ) που υιοθετήθηκαν από τα Ηνωμένα Έθνη στις 25 Σεπτεμβρίου 2015.

— Επίσης, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 68 του ν. 4488/2017 (Α' 137) στην ανάλυση συνεπειών ρυθμίσεων που συνοδεύει κάθε σχέδιο νόμου, προσθήκη ή τροπολογία, καθώς και κανονιστικές αποφάσεις μείζονος οικονομικής ή κοινωνικής σημασίας, συμπεριλαμβάνεται ειδική ενότητα τεκμηρίωσης της συμβατότητας των προτεινόμενων ρυθμίσεων με τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες, η οποία κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 4074/2012 (Α' 88), καθώς και των ειδικών συνεπειών των προτεινόμενων ρυθμίσεων στα ΑμεΑ.

Γ. Αξιολόγηση αποτελεσμάτων εφαρμογής των ρυθμίσεων

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 56 «Αξιολόγηση αποτελεσμάτων εφαρμογής ρυθμίσεων» του ν. 4622/2019:

«1. Μετά την πάροδο τριών (3) ετών και πάντως πριν από την παρέλευση πενταετίας από τη θέση του νόμου σε ισχύ, αξιολογείται η ρύθμιση με βάση τα δεδομένα που ανακύπτουν από την εφαρμογή της. Κατά την αξιολόγηση αποτιμώνται το κόστος που απαίτησε η εφαρμογή της ρύθμισης, οι επιπτώσεις ή παρεπόμενες συνέπειες που προέκυψαν από αυτήν, το όφελος και τα εν γένει θετικά αποτελέσματα που προήλθαν από την εφαρμογή της, καθώς και τα πορίσματα της νομολογίας.

2. Η διαδικασία αξιολόγησης εκκινεί από την Προεδρία της Κυβέρνησης, η οποία για τον λόγο αυτόν στέλνει σχετικό έγγραφο στην Υπηρεσία Συντονισμού του οικείου Υπουργείου.

3. Η Υπηρεσία Συντονισμού, διαβιβάζει το σχετικό έγγραφο στις καθ' ύλην αρμόδιες υπηρεσίες προκειμένου οι τελευταίες να προβούν στην αξιολόγηση της ρύθμισης και να διατυπώσουν προτάσεις βελτίωσης, τροποποίησης ή αναθεώρησης των διατάξεων που κρίνονται αναγκαίες αφού προηγουμένως απευθυνθούν, εφόσον κριθεί απαραίτητο, στους καθ' ύλην αρμόδιους κοινωνικούς εταίρους, σε πανεπιστημιακά ή ερευνητικά ιδρύματα, επιστημονικούς φορείς, καθώς και στην Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή. Αξιολόγηση μπορεί να διενεργεί και η Βουλή από όργανο και με τη διαδικασία που προβλέπεται στον Κανονισμό της.

4. Η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων εφαρμογής της ρύθμισης, η πρόταση νέας ρύθμισης με την ένταξη σε αυτήν των τροποποιούμενων διατάξεων και η ανάλυση συνεπειών των νέων διατάξεων υποβάλλονται προς εκτίμηση και διατύπωση παρατηρήσεων στην Προεδρία της Κυβέρνησης. Στο Ενοποιημένο

Σχέδιο Κυβερνητικής Πολιτικής κάθε έτους περιλαμβάνεται κατάλογος των ρυθμίσεων, οι οποίες αξιολογούνται κατά το επόμενο έτος,

καθώς και χρονοδιάγραμμα της αξιολόγησής τους.

5. Κάθε σχέδιο νόμου, κανονιστικό διάταγμα ή υπουργική απόφαση βαρύνουσας σημασίας δύναται να ενσωματώνει ρήτρα αυτοδίκαιης κατάργησης μετά από ορισμένο χρόνο από τη θέση σε ισχύ των διατάξεων.».

Δρ. Παναγιώτα Μιχελή

Ε.Π.
**ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ
ΔΗΜΟΣΙΟΥ
ΤΟΜΕΑ**

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης